

Informasjon om ”Beite som ressurs for landbruket og bygda” til husdyrbrukere og eiere av landbrukseiendommer i Lyngdal

Lyngdal kommune deltar i et to-årig prosjekt med fokus på husdyrhold, beite og kulturlandskap.

Bondelagene i Agder-fylkene og Telemark har startet prosjektet ”Beite som ressurs for landbruket og bygda”.

Målet for prosjektet er å sikre og øke beitebruken for å ta vare på kulturlandskapet i fylkene Telemark, Vest- og Aust-Agder, samt identifisere tiltak og ordninger som kan styrke driftsøkonomien i husdyrproduksjoner gjennom aktiv beitebruk.

Det er 10 kommuner som er med i prosjektet og i hver av disse kommunene skal det gjennomføres egne delprosjekter. Det skal prøves ut ulike tiltak og samarbeidsformer for å styrke den grovforbaserte husdyrnæringa.

I Lyngdal er denne arbeidsgruppa drivkraften i prosjektet:

Lyngdal bondelag, John Peder Omland
Lyngdal bonde- og småbrukerlag, Marit Jordal
Lyngdal sau- og geitealslag, Arild Steinberg
Lyngdal skogeierlag, Kai Ove Kvinlaug
Lyngdal grunneierforening, Karsten Benestvedt
Lyngdal turistkontor, Anne Grethe Løland
Ingebjørg Kamstrup vil være lokal prosjektleder

Jordbrukets kulturlandskap?

Jordbrukets kulturlandskap er resultatet av menneskets bruk av naturen gjennom flere tusen år. Jordbrukets kulturlandskapet omfatter jordbruksareal, bygninger, kulturminner, ferdselsveier osv.

Hvorfor beiteprosjekt i Lyngdal?

Landbruket i Lyngdal viser samme utvikling som i resten av landet. Antall bønder går ned, tall grovforetende husdyr minker og jordbruksarealer går ut av drift og gror til. Landskapet endrer karakter fra å være åpent til å bli et landskap bevokst med skog. Ofte blir denne skogen av mindre god kvalitet og framtidig økonomisk utbytte blir dårlig. Tilgroinga har skutt fart, særlig de siste årene. Dette p.g.a. endringer i driftsformer og at økonomien i landbruket er under stadig sterkere press. Endringer i regler om produksjonstilskudd har medført bortfall av mange mindre besetninger av storfe og sau. På Sørlandet har beiting hatt stor betydning for landbruksdrifta, men den økonomiske betydning av beitebruk er svekka over tid.

Når drifta opphører, blir den beste jorda i beste fall fortsatt høstet, mens mindre teiger og beitearealer går ut av drift og gror til. Når vi ferdes rundt i kommunen vår, ser vi at jorder og beiter som for noen år siden var i bruk, gror til med småkratt og at skogen kommer nærmere og nærmere.

Et vakkert og åpent kulturlandskap er grunnlag for bosetting og skaper trivsel for de fastboende og tilreisende. Det har videre betydning for landbruksrelaterte tilleggsnæringer.

Hva gjør vi?

I Lyngdal ønsker vi, gjennom dette prosjektet, å bidra til at jord og beitearealer fortsatt kan være åpne og at arealene ikke skal gro til med skog. I tillegg ønsker vi at arealer som nå ligger unyttet, tas i bruk igjen som beite.

Prosjektet setter søkelyset på beiting som driftsmåte, for å hindre at landskapet gror igjen.

Landskapet kan til en viss grad pleies ved rydding av vegetasjon, men dyr på beite er en sikrere og mer varig løsning. Dyr på beite er den beste samarbeidspartneren for å holde beiteareal i hevd.

Beitebank i Lyngdal?

Økt beitebruk kan skje gjennom en formidling av husdyr og beitearealer gjennom en "Beitebank" eller "Beitebørs"

Eiendommer uten husdyr låner/leier inn beitedyr fra husdyrholdere eller areal stilles til disposisjon for husdyrholdere.

Et slik opplegg har vært prøvd bl.a. i Vennesla. Der blir beiteområder som ikke har vært i bruk på noen år, beitet av husdyr som stilles til disposisjon og formidles gjennom beitebanken.

I forbindelse med oppstart av Beitebank i Lyngdal ønsker arbeidsgruppa i Lyngdal å foreta en del registreringer.

Vi ønsker å kartlegge interessen for et slikt opplegg, både blant eiere av landbruks-eiendommer uten husdyr og blant husdyreiere.

Vi ønsker også å registrere arealer som ligger ubrukt og grunner til at det ligger ubrukt.

Bilde av ei Lyngdalsku

Finansiering:

SMIL-tilskudd

Som deltaker i prosjektet kan Lyngdal kommune bli tildelt ekstra midler fra fylkesmannen gjennom tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbrukets kulturlandskap, SMIL-midler.

Formålet med SMIL-tilskudd er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Tilskudd kan gis til eiere av landbrukseiendommer eller til alle som er registrert i Enhetsregistret og som har fått tillatelse av eieren til gjennomføring av tiltaket.

Prosjektene og tiltakene prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Det kan gis tilskudd til å ta vare på biologisk mangfold, gammel kulturmark, kulturminner, verneverdige bygninger, organisert beitebruk.

I sammenheng med Beitebank, kan tilskudd til inngjerding og rydding av beitearealer på innmark bli vurdert.

RMP-tilskudd

Gjennom regionalt miljøprogram (RMP) kan foretak som er oppfyller grunnvilkårene i forskrift om produksjonstilskudd. Beitelag og fellesbeiter kan og få tilskudd gjennom RMP.

Har du planer om tiltak, undersøk med kommunen om du kan få tilskudd til dekning av kostnadene.

Prosjektets adresse er: "Beitebanken"
Postboks 353
4577 Lyngdal

Epost: beiteprosjekt@lyngdal.kommune.no

Tlf. 38 33 40 28

Arbeidsgruppa håper du vil ta deg tid til å svare på spørsmålene i vedlagte skjema, og sende det tilbake til arbeidsgruppa.

Du kan også kontakte arbeidsgruppa eller prosjektleder for synspunkter og innspill.

Dette er en unik sjanse til å gjøre en innsats for landbruket i Lyngdal!

Hilsen arbeidsgruppa for "Beite som ressurs for landbruket og bygda"